

Predstavljen izvještaj „Branitelji/ice ljudskih prava u Hrvatskoj - prepreke i izazovi“

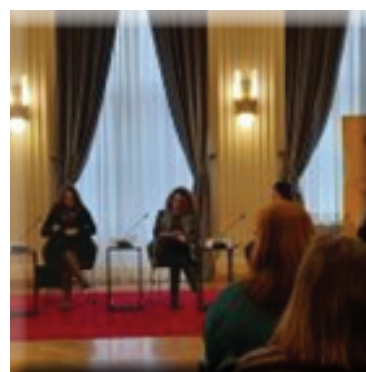
U organizaciji Kuće ljudskih prava Zagreb dana 16. prosinca 2022. godine održano je predstavljanje tematskog izvještaja „Branitelji/ice ljudskih prava u Hrvatskoj – prepreke i izazovi“. Povodom ovog događaja također je održana i panel rasprava na temu rada branitelja/ica ljudskih prava i okruženja za rad. Izvještaj koji je prezentiran predstavlja nastavak rada Kuće ljudskih prava Zagreb na istraživanju problema i izazova u radu branitelja/ica ljudskih prava u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2019. do danas, s obzirom na činjenicu kako je posljednji izvještaj objavljen 2018. godine.

Potrebno je istaknuti kako izvještaj objedinjuje iskustva različitih organizacija koje štite prava izbjeglica, ženska prava, prava LGBTIQ osoba, osoba s invaliditetom, kao i drugih ranjivih skupina. Saznanja do kojih se došlo pokazuju kako u protekle četiri godine nije došlo do nikakvih poboljšanja te da je velika većina problema s kojima su se branitelji ljudskih prava i organizacije civilnog društva suočavali 2018. godine zapravo ostala ista.

Kao posebno negativan primjer istaknuto je područje sudjelovanja predstavnika organizacija civilnog društva u procesima donošenja odluka, budući da je u tom segmentu došlo do jasno vidljivog urušavanja ranije postignutih standarda s obzirom na preferiranu ideju suštinske javne participacije. Kao godine u kojima je promatrana situacija bila značajno bolja od današnje istaknute su 2012. i 2013., što ukazuje na paradoksalnu situaciju u kojoj se nažalost umjesto snažnog impulsa prema naprijed u kontekstu ovog važnog područja potrebno vratiti nekoliko godina unatrag.

Tematski izvještaj „Branitelji/ice ljudskih prava u Hrvatskoj – prepreke i izazovi“ moguće je pronaći na mrežnoj stranici Kuće ljudskih prava Zagreb putem poveznice: https://www.kucaljudskihprava.hr/wp-content/uploads/2022/12/KLJP_Tematski-Branitelji-FIN-3.pdf

(Izvor: www.posi.hr)

Direktiva o web pristupačnosti: potreban bolji mehanizam povratnih informacija i veća stručnost

Europska komisija je 8. prosinca objavila svoje izvješće o evaluaciji koje pokriva prve tri godine primjene Direktive o web pristupačnosti. Pregled se temelji na rezultatima javnog savjetovanja održanog 2021., izvješću o praćenju država članica i dubinskoj vanjskoj studiji. Razdoblje pregleda preklapa se s ubrzanom digitalnom transformacijom koju je donijela pandemija. Pandemija je također pokazala koliko su informacije o kriznim situacijama koje diseminiraju tijela javnog sektora bile važne u okolnostima iznenadne potrebe da se interakcija licem u lice zamijeni digitalnim rješenjima.

Što se tiče zaključaka proizašlih iz izvješća, može se kazati kako je ostvaren određeni napredak u provedbi Direktive, no još uvijek predstoji dugi put do pune implementacije. Opće je mišljenje da je Direktiva bila učinkovitija u poboljšanju pristupačnosti web stranica javnog sektora na nacionalnoj razini – na web stranicama vlada. Zaostajale su web stranice i aplikacije lokalnih i regionalnih vlasti i tijela. Neke ključne točke navode se u nastavku:

- izvještaji o pristupačnosti često nedostaju na web stranicama ili mobilnim aplikacijama te je ta činjenica veliki problem, budući da je riječ o glavnom kanalu putem kojeg korisnici mogu prijaviti nepristupačan sadržaj i pristupiti informacijama o nadležnom tijelu;
- mehanizam povratne sprege nije ekstenzivno korišten, a u nekim je slučajevima ta činjenica bila posljedica nepristupačnih obilježja samog mehanizma;
- iako su sve zemlje imenovale provedbena tijela i uspostavile službene provedbene postupke, čini se da je učinak ograničen, a neki pojedinci koji su se žalili izvijestili su o negativnim iskustvima, stoga se provedba mora poboljšati;
- postoji zabuna oko usklađenosti (na što se ona odnosi u praksi) i standarda, budući da su neke države članice stvorile vlastiti sustav usklađenosti, dok druge nisu koristile ispravan standard, iz čega proizlazi da je rezultate praćenja između zemalja gotovo nemoguće uspoređivati;
- otprilike trećina anketiranih ispitanika izjavila je da nema promjena u svojim iskustvima, pri čemu su ispitanici u zemljama sjeverne i južne Europe izvijestili o nešto boljem iskustvu u usporedbi s onima u zemljama srednje i istočne Europe (glavni prepoznati problemi pristupačnosti bili su navigacija i pristup obrascima, a zatim video sadržaj);
- nekoliko je zemalja uvelo obuku o temama pristupačnosti, uglavnom usmjerenu na zaposlenike u tijelima javnog sektora;
- mišljenja su se razlikovala oko uključenosti osoba s invaliditetom u provedbu Direktive: neke zemlje uspostavljaju stalne odbore s predstavnicima organizacija osoba s invaliditetom, industrije, akademske zajednice i javnih vlasti; mnogi ističu kako su uključili skupine krajnjih korisnika i relevantne organizacije u proces odabira web stranica i mobilnih aplikacija koje će se testirati za praćenje, međutim 60% organizacija osoba s invaliditetom prijavilo je malu ili nikakvu uključenost;
- u Europi općenito nedostaje stručnjaka za pristupačnost, a osim toga, osoblje koje radi na digitalnom sadržaju ili razvoju weba ne posjeduje vještine koje se tiču pristupačnosti weba;
- nekoliko je zemalja u svojim nacionalnim zakonima otišlo izvan okvira Direktive, pa su se neke odlučile uključiti škole, vrtiće i jaslice u svoje zakone, dok su druge ograničile tehničko izuzeće.

(Izvor: www.edf-feph.org)

Europska godina vještina 2023. - kako se usmjeriti na osobe s invaliditetom?

Godina 2023. je EU godina vještina. Postoji mnogo potencijala za uključivanje pitanja relevantnih za osobe s invaliditetom u tom kontekstu. Europska godina vještina prilika je za potporu inkluziji osoba s invaliditetom u tržište rada i društvo. Međutim, vještine na koje bismo se trebali usredotočiti ne smiju biti samo one koje otvaraju vrata inkluziji na tržište rada. One bi također trebale biti životne vještine usmjerene prema većoj neovisnosti. Nadalje, inkluzija ne ovisi samo o razvoju vještina samih osoba s invaliditetom, već jednako tako i opće populacije.

Europski forum osoba s invaliditetom drži kako bi se EU godina vještina trebala usredotočiti na:

- premošćivanje jaza u digitalnim vještinama (između osoba s i bez invaliditeta);
- promicanje strukovnog osposobljavanja u sektorima koji zahtijevaju nedigitalne vještine;
- uključivanje osoba s invaliditetom u programe prekvalifikacije;
- poboljšanje životnih vještina;
- poučavanje nacionalnih znakovnih jezika, komunikacije u formatu jednostavnom za čitanje (easy read) i drugih pristupačnih metoda komunikacije;

- promicanje obuke koja je u skladu s ljudskim pravima za osobe koje pružaju usluge podrške;
- razvijanje vještina opće populacije za inkluziju osoba s invaliditetom.

U vrijeme dok Europa nastavlja sa svojom zelenom tranzicijom, prekvalificiranje radnika usmjereno izgradnji održivijeg gospodarstva može utrti put značajnom rastu broja radnih mjesta, pri čemu bi trebalo uključiti i osobe s invaliditetom.

Ponajviše, potrebno je razvijati bolje razumijevanje o tome kako poticati inkluzivna okruženja. To je vještina koja je važna u svim područjima života, osobito kada se radi o omogućavanju inkluzivnih prostora za učenje i provedbi razumne prilagodbe na radnom mjestu. Željeli bismo da se EU godina vještina usredotoči na izgradnju boljih vještina među nastavnicima i poslodavcima, posebno kada je riječ o uključivanju ovih posebnih okruženja.

(Izvor: www.edf-feph.org)

Europska zdravstvena unija: Komisija pozdravlja donošenje novih EU preporuka o probiru raka

Na prijedlog Komisije da se pojača prevencija raka ranim otkrivanjem, Vijeće Europske unije donijelo je novi pristup u pogledu probira raka. Riječ je o važnom koraku usmjerenom poboljšanju ranog otkrivanja u cijelom EU-u, što je važan cilj europskog plana za borbu protiv raka. Kao što je najavljeno u rujnu, novi pristup EU-a, utemeljen na najnovijim znanstvenim dostignućima i dokazima, pridonijet će osiguravanju da se do 2025. postigne dostupnost probira raka dojke, raka vrata maternice i raka debelog crijeva za 90 % stanovnika Unije koji ispunjavaju uvjete za taj probir. U okviru novog pristupa zagovara se i postupno proširenje programa probira na rak prostate, pluća i, u određenim okolnostima, rak želuca. Preporuka je dio EU-ova novog programa probira raka, koji je predstavljen kao vodeća inicijativa u okviru europskog plana borbe protiv raka.

Što se tiče raka dojke, vrata maternice i debelog crijeva, u okviru EU-ova novog pristupa preporučuje se:

- probir raka dojke s mamografijom za žene u dobi od 50 do 69 godina (a predlaže se probir raka dojke za žene u dobi od 45 do 74 godine);
- testiranje na humani papiloma virus (HPV) u intervalima od pet ili više godina kao preferirani alat u funkciji probira raka vrata maternice za žene u dobi od 30 do 65 godina;
- kvantitativni fekalni imunokemijski test (FIT) kao preferirani test za probir raka debelog crijeva prije upućivanja osoba u dobi od 50 do 74 godine na kontrolnu kolonoskopiju.

Kod raka pluća, prostate i želuca u Preporuci se poziva države članice da na temelju daljnjih istraživanja:

- ispitaju izvedivost i učinkovitost primjene računalne tomografije s niskim dozama zračenja za probir osoba s visokim rizikom od raka pluća, među kojima su teški pušači i bivši pušači;
- procijene izvedivost i učinkovitost sustavnog probira raka prostate za muškarce na temelju provjere vrijednosti prostata specifičnog antigena (PSA) u kombinaciji s magnetskom rezonancijom (MRI) kao dodatnom pretragom;
- slijede strategije probira i testiranja na *Helicobacter pylori* (bakterija koja uzrokuje rak želuca) za zemlje i regije koje bilježe visoku stopu pojavnosti i smrtnosti od raka želuca.

Za probir raka dostupna je financijska potpora, pri čemu je 38,5 milijuna eura već izdvojeno za projekte u okviru programa „EU za zdravlje“, a 60 milijuna eura u okviru programa Obzor Europa. U okviru programu rada za 2023. za program „EU za zdravlje“ stavit će se na raspolaganje dodatnih 38,5 milijuna eura za potporu državama članicama u provedbi nove Preporuke Vijeća i za izradu smjernica EU-a. Također, dodatna potpora može se osigurati i iz europskih regionalnih, kohezijskih i socijalnih fondova.

(Izvor: www.ec.europa.eu)

